

بررسی تخلف‌ها و تقلب‌وفروش سوال در آزمون پذیرش دستیار تخصصی پزشکی

مافیا؛ برنده رزیدنتی؟!!

سینا مهدوی

روزنامه‌نگار

فروش سوال و تقلب در امتحانات به‌ویژه آزمون‌های سراسری یک واقعیت است که همواره مدعیانی دارد. آزمون سراسری پذیرش دستیار تخصصی پزشکی که سالانه برای پذیرش دانشجو در دوره رزیدنتی برگزار می‌شود هم از این مشکلات کم ندارد. علیرضا زاکانی، کاندیدای سیزدهمین دوره ریاست‌جمهوری در نشست خبری خود می‌گوید: «در مجلس هفتم از آزمون دستیاری پزشکی هم تحقیق و تفحص کردیم، پزشکبان آن زمان وزیر بهداشت بود، در آن دوران از سال ۷۷ تا ۸۲سوالات آزمون دستیاری فروش می‌رفت، اما وزیر وقت زیرپار نمی‌رفت.» اشاره زاکانی که چندین برنده تحقیق و تفحص رادر مجالس هفتم، هشتم و نهم به سرانجام رساند دلیلی شد تا به بررسی تخلف و تقلب و حتی سوال‌فروشی‌های آزمون دستیاری بپردازیم. چهل‌وهشتمین آزمون رزیدنتی‌بنابر اطلاعیه‌های سنجش پزشکی هشتم تیرماه ۱۴۰۰ یعنی یک روز پیش از آغاز کنکورهای سراسری و در حداقل فاصله پس از انتخابات ریاست‌جمهوری برگزار می‌شود. آزمون دستیاری درحالی قرار است برخلاف عرف همیشگی سه‌شنبه برگزار شود که پیش از این طی سال‌های اخیر این امتحان سرونشت‌ساز عمدتاً پنجشنبه‌ها برگزار می‌شد. سازمان سنجش پزشکی طی روزهای اخیر با صدور اطلاعیه‌ای که علت آن را رعایت نکات بهداشتی و ایجاد تسهیلات بیشتر برای داوطلبان ذکر کرده، تغییر حوزه‌های انتخابی آزمون را برای داوطلبان ممکن اعلام کرده است. ابهام‌ها و سوالات درخصوص نحوه برگزاری این آزمون و نمونه‌های تخلف و تقلب شائبه حرار این‌مورد را در ذهن شرکت‌کنندگان در آزمون تشدید می‌کند. در روند برگزاری چهل‌وهشتمین دوره آزمون دستیاری سازمان سنجش پزشکی و معاونت آموزشی وزارت بهداشت تا قبل از ورود دستگاه‌های نظارتی و رای دیوان عدالت اداری و فشار رسانه‌ای به اجرای قوانین مصوب وزارت متبوعه خود درباره زمان برگزاری آزمون تمکین نمی‌کردند. وجود نمرات شبیه هم و رتبه‌های عجیب از افراد شناخته‌شده همواره شک و ظن داوطلبان دستیاری را درخصوص بروز تخلف در آزمون تشدید می‌کند. نمونه سال ۸۸ و فروش و تقلب و ابطال آزمون به خوبی نشان می‌دهد هیچ اتفاقی غیرممکن نیست. آزمون پذیرش دستیار تخصصی به بازی مافیا شبیه شده است. جمع کوچکی می‌خواهند جان شهروندان را بگیرند و سلامت شهر در خطر است.

خریدوفروش موبایلی!

شائبه‌ها و تحصن‌های اعتراضی درخصوص خرید و فروش سوالات آزمون دستیاری در آزمون سال ۸۲ به اوج خود رسید. همزمان روی کار آمدن مجلس هفتم دلیلی شد تا پیگیری تخلفات جدی‌تر انجام شود. گرچه برجسب رفتار سیاسی به فعالیت نمایندگان پیگیر زده می‌شد ولی بالاخره در خرداد ۸۳ پرونده بررسی و پیگیری آزمون دستیاری کلید خورد. ۱۴ نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی درخصوص تخلف در امتحان ورودی سی‌ویکمین دوره دستیاری تخصصی پزشکی سوالی را از وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مطرح کردند. پس از حضور وزیر وقت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی یعنی مسعود پزشکیان در مجلس وقائع نشدن نمایندگان، مجلس کمیته‌ای را برای بررسی هرچه بیشتر این آزمون به راه انداخت. بنابر آنچه در گزارش کمیته تحقیق و تفحص مجلس هفتم درخصوص آزمون دستیاری منتشر شده است، اطلاعاتی که دبیرخانه شورای آموزش تخصصی پزشکی دراختیار نمایندگان قرار می‌داد، دارای نواقص فراوان بود و قابل بهره‌برداری نبود. جالب آنکه پزشکبان و معاونانش چندین بار درخصوص ندادن اطلاعات کافی به کمیته پیگیری آزمون دستیاری مورد بازخواست قرار می‌گیرند و بنابر آنچه در متن گزارش نمایندگان مجلس هفتم آمده است، حتی در نمونه لوح فشرده حاوی اطلاعات آزمون که در اختیار نمایندگان مجلس قرار می‌گیرد، قسمت‌هایی از اطلاعات درخواستی سانسور می‌شود. سرانجام با اصرار ویژه

نمایندگان و استنکاف مسئولان وزارت بهداشت به ارائه اطلاعات لازم جهت شفافیت آزمون دستیاری، طرح تحقیق و تفحص از آزمون دستیاری سال ۸۲ در صحن علنی مجلس تصویب شد. تخلفات در آزمون دستیاری ۸۲ به حدی بود که حتی تکثیر سوالات با بی‌دقتی صورت گرفته و معلوم نشد سوالات در کجا تکثیر و چاپ شدند. از سوی دیگر احتمال لورفتن سوالات از سوی طراحان وجود داشت و در قسمتی از گزارش کمیته تحقیق و تفحص آزمون دستیاری می‌آید: «احتمال لورفتن GuideLine یا چارچوب‌های کلی طراحی سوالات و نیز اصل بانک سوالات و سوالات نهایی آزمون از سوی بعضی طراحان سوالات وجود داشته است؛ به‌ویژه اینکه بررسی‌ها نشان داده برخی اساتید طراح سوال، طرح سوالات را به دستیاران خویش واگذار کرده و دسترسی به منابع طرح سوال و بانک سوالات را به خارج از محدوده موردنظر گسترش داده‌اند.» یاد در قسمت دیگری از این گزارش درخصوص نمونه تقلب‌های صورت گرفته آمده است: «یکی دیگر از متهمان به خرید سوالات آزمون دستیاری از طریق تلفن همراه نیز دستگیر شد. این متهم به نام آقای «م-ر» در معیت سه نفر دیگر از شرکت‌کنندگان در آزمون دستیاری سال ۸۲، با هماهنگی انجام‌شده با تیمی که به پاسخ‌های آزمون دسترسی داشته‌اند، با تلفن همراه در آزمون شرکت کرده و از این طریق حین برگزاری آزمون به سوالات پاسخ داده و درنهایت با رتبه نسبتاً خوبی در آزمون دستیاری قبول شده‌اند.» شاید مهم‌ترین بند گزارش هیات تحقیق و تفحص مجلس هفتم درخصوص آزمون دستیاری نتیجه آن بود: «به‌هرحال تقلب در آزمون دستیاری دوره سی‌ویکم برای هیات تحقیق و تفحص محرز است، به‌خصوص اینکه برخی متهمان توسط دادگاه محکوم شدند و ضمناً معلوم شد که در سالیان قبل نیز تقلب در آزمون‌ها به عمل آمده است.» گرچه تقلب و تخلف برای مجلس و نهادهای نظارتی و قضایی معلوم شد ولی ابطال آزمون صورت نگرفت و حتی مسعود پزشکیان چهار سال وزارت خود را بدون استیضاح به پایان رساند.

پزشکبان هیچ‌وقت زیربار نرفت!

درمقابل ادعای تقلب و تخلفات صورت گرفته از سوی مجلس درباره سی‌ویکمین دوره آزمون دستیاری که سال ۸۲ برگزار شد، وزارت بهداشت وقت تمام‌قد ادعاهای مجلس هفتم را رد کرد. اردیبهشت ۸۳ مسعود پزشکیان وزیر بهداشت وقت در مصاحبه‌ای خرید و فروش سوالات دستیاری را تکذیب می‌کند. پزشکبان اعتقاد داشت: «نباید بدون ارائه مدارک مستند از وجود تقلب یا لورفتن و فروش سوالات، در این خصوص مطلبی را عنوان کرد.» وزیر بهداشت دولت دوم اصلاحات اعتقاد داشت

با جوسازی مشکلی حل نمی‌شود. پزشکبان علت تعویق زمان آزمون را در سال ۸۲ به زلزله بم مرتبط می‌دانست. تعویق آزمون در چهل‌وهفتمین دوره آزمون دستیاری نیز تکرار شد، این تعویق ابتدا به دلیل انتخابات مجلس در اسفند ۹۸ و سپس به دلیل کرونا انجام شد. همزمان با مقاومت پزشکبان و مسئولان وقت وزارت بهداشت در برابر ارائه اطلاعات به مجلس، داوطلبان آزمون

واقعیت این است که پذیرش دستیاری علاوه بر ارتقای علمی و شاید درآمدی برای یک پزشک می‌تواند در ارتقای پذیرش مسئولیت و گرفتن صندلی‌های بالاتر اثر گذار باشد. نمونه نامه‌نگاری‌های پشت پرده درون وزارتخانه‌ای برای پذیرش دستیار تخصصی حتی در رشته‌هایی مانند پزشکی خانواده می‌تواند به خوبی تلاش گرچه میان هزاران داوطلب دستیاری افرادی با پشتوانه علمی بالا و درسخوان وجود دارند ولی گردنه آزمون دستیاری همان دور باطل کنکور سراسری است که گویا نمی‌خواهد یقه پزشکان حتی ۴۰ و ۳۰ ساله مملکت را رها کند

بهداشت تایید کرد. اما روند زیربار نرفتن وزیر در برابر تخلفات تا بهمن ۸۳ ادامه داشت تا جایی که پزشکبان درخصوص آزمون دستیاری سال ۸۲ با تاکید مجدد بر صحت سی‌ویکمین دوره آزمون دستیاری و لزوم برگزاری آزمون سی‌دوم دستیاری در اسفند ۸۳ اعلام کرد: «نهادهای مختلفی چون سازمان بازرسی، ریاست جمهوری و نهادهای اطلاعاتی ... درمورد آزمون سال ۸۲ تحقیق کردند ولی هیچ سند محکمه‌پسندی درمورد تخلف در آزمون یافت و ارائه نشد.» سرانجام پزشکبان در کمتر از ۲۰ روز مانده تا آزمون دستیاری سال ۸۳ با حضور در جلسه کمیسیون بهداشت و درمان مجلس با تعویق آزمون به اردیبهشت ۸۴ موافقت کرد. البته ۱۳ سال بعد از نپذیرفتن واقعیت از سوی پزشکبان او مجدداً با طرح مسائل حاشیه‌ای واقعیت را انکار کرد. پزشکبان که در سال ۹۶ نایب‌رئیس مجلس بود در مصاحبه‌ای ادعا کرد: «بچه‌های مردم را گرفتند و ۶ ماه در انفرادی نگه داشتند بعد هم نتوانستند چیزی را ثابت کنند و آنها را آزاد کردند. نمی‌توان به خاطر چیزی که می‌خواهید پیدا کنید آدم‌ها را در زندان نگه دارید و بعد بگویید می‌خواهم تخلف کننده را پیدا کنم؟ من همان زمان هم گفتم موضوع به مرتضوی ارتباطی نداشت، چون از اساس سندی در ارتباط با تقلب و فروش سوالات نبود.» سال ۹۷ زاکانی ادعاهای پزشکبان را رد کرد و از کارشکنی‌های سعید مرتضوی در روند تحقیق و تفحص‌های دستیاری و سایر موارد آموزش عالی کشور پرده برداشت.

خانم دکتری که دستیاری را باطل کرد

سی‌وهفتمین دوره آزمون دستیاری ۲۹ بهمن ۸۸ برگزار شد. مرضیه وحیددستجردی اولین زنی بود که در دولت دهم به‌عنوان وزیر بهداشت معرفی شده بود و ماجرای وزارت او به‌شدت مورد چالش قرار گرفت. اما ۴۸ ساعت بعد از برگزاری آزمون دستیاری وزارت بهداشت در اطلاعیه‌ای آزمون را باطل کرد. در متن اطلاعیه وزارت بهداشت در اسفند ۸۸ این‌گونه اعلام شد که: «در بررسی اعتراضات و شکایات برخی داوطلبان پس از برگزاری آزمون و وارد دانستن برخی از آنها، به دستور وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سی‌وهفتمین دوره آزمون پذیرش دستیار تخصصی ابطال شد.» آزمون پنجشنبه‌برگزار و این ابهام ایجاد شد که این اعتراضات و شکایات چگونه به وزارت بهداشت واصل شد. سایت جهان‌نیوز نزدیک به را زاکانی در سال ۸۸ درخصوص ابطال دستیاری توسط دستجردی نوشت: «بحرهای رسیده حکایت از آن دارد که پیش از برگزاری آزمون در روز پنجشنبه بسته‌ای از این سوالات که در میان برخی دانشجویان پخش شده بود به دفتر باقر لاریجانی رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران ارسال می‌شود و وی پس از اطلاع از

انتقاد دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از مقاومت در برابر توسعه بین‌رشته‌ای‌ها

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با اشاره به ضرورت خروج از دلبستگی‌ها و وابستگی‌های رشته‌ای گفت: «کنار گذاشتن فرضیات قبلی و وابستگی‌های متعصبانه رشته‌ای کلید اصلی برای موفقیت مطالعات چندرشته‌ای است.» وی افزود: «متأسفانه در محیط دانشگاهی حتی در وزارت علوم نیز ما شاهدیم در مواجهه با بین‌رشته‌ای‌ها مقاومت وجود دارد و تصویب برخی بین‌رشته‌ای‌ها را کم‌اکن به گروه‌های تک‌رشته‌ای می‌سپارند و استقبال خوبی از آن صورت نمی‌گیرد. بسیاری از اساتید اساساً علم را تک‌ساحتی و تک‌رشته‌ای می‌دانند و مابقی را شبه‌علم به حساب می‌آورند. دانشگاه هم سازوکار مشخصی برای تشویق و ترغیب برای همکاری‌های بین‌رشته‌ای فراهم نکرده است. لذا نیازمند یک انقلاب بزرگ علمی هستیم؛ انقلاب شناختی و پذیرش انعطافی. درواقع علم بین‌رشته‌ای، فرارشته‌ای و چندرشته‌ای جدید، دانش جامع را نتیجه همه‌جانبه‌نگری و چندرشته‌ای نگاه کردن به پدیده‌ها می‌داند.»

امکان تغییر حوزه‌های انتخابی آزمون دستیاری فراهم شد

مرکز سنجش آموزش پزشکی اعلام کرده است به‌منظور رعایت نکات بهداشتی و ایجاد تسهیلات بیشتر مقرر شد داوطلبان بتوانند درصورت تمایل نسبت به ویرایش حوزه امتحانی خود و انتخاب نزدیک‌ترین حوزه به محل سکونت خود اقدام کنند. داوطلبان این دوره از آزمون می‌توانند از ساعت ۱۰ صبح دیروز چهارشنبه ۱۹ خرداد تا ساعت ۱۰ شنبه ۲۲ خرداد با مراجعه به سایت مرکز سنجش آموزش پزشکی به نشانی sanjeshp.ir حوزه امتحانی خود را ویرایش کنند. داوطلبان تنها قادر به تغییر حوزه انتخابی آزمون هستند و سایر قسمت‌های فرم ثبت‌نام قابل ویرایش نیست. چهل‌وهشتمین دوره آزمون پذیرش دستیار تخصصی سه‌شنبه هشتم تیرماه ۱۴۰۰ برگزار می‌شود. آزمون پذیرش دستیار تخصصی پیش از این قرار بود هفتم اسفندماه ۹۹ برگزار شود که با اعتراض داوطلبان به ۲۰ فروردین ۱۴۰۰ موکول شد و پس از آن هفتم فروردین ۱۴۰۰ اعلام شد آزمون اطلاع‌ثانوی به تعویق می‌افتد. دلیل این تأخیر رای موقت دیوان عدالت اداری مبنی بر رسیدگی به اعتراض داوطلبان آزمون دستیاری و رعایت فاصله آزمون هابود.

